

 AYAYDER ACİL YARDIM VE AFET YÖNETİMLERİ DERNEĞİ	20. Basit Oksijen Maskesi ile Oksijen Uygulaması
İşin Amacı	
Solunumu çeşitli nedenlerle bozulmuş veya solunumu olmayan hastalarda yeterli doku oksijenlenmesini sağlama amacıyla yapılır.	
İşin Kapsamı	
Orta yoğunlukta (%40-60 oranında) O₂ verilmesi gereken hastalarda uygulanır.	
İşin Yapılma Zamanı	
Doku oksijenizasyonunun orta yoğunlukta oksijen uygulaması ile sağlanabileceği durumlarda uygulanır.	
İş ile İlgili Tanımlar	
Hipoksi: Genel anlamda kanda, hücrelerde ve dokularda oksijen eksikliğidir. Parsiyel Arteriyel Oksijen Basıncı (PaO₂): Arteriyel kandaki oksijenin parsiyel basıncıdır. Oksijenizasyonun değerlendirilmesinde kullanılır. Normal değerleri 80-100 mmHg'dir. ▫ PaO₂ : 60-79 mmHg arasındaysa “hafif hipoksemi” ▫ PaO₂ : 40-59 mmHg arasındaysa “orta hipoksemi” ▫ PaO₂ : 40 mmHg altındaysa “ağır hipoksemi” Oksijen saturasyonu (SaO₂): Hemoglobinin oksijenle saturasyon (doyma) düzeyini yansıtır. Normal değerleri %95-100'dür. Parsiyel Arteriyel Karbondioksit Basıncı (PaCO₂): Arteriyel kandaki karbondioksitin parsiyel basıncıdır. Alveolar ventilasyonun göstergesidir. Normal değerleri 35- 45 mmHg'dir. ▫ PaCO₂ >45 = Asidoz ▫ PaCO₂ <35 = Alkaloz Bikarbonat (HCO₃⁻): Kanın en önemli bazıdır ve normal değeri 22- 26 mEq/L" dir. H⁺, kazanma ve kaybetme özelliğinden dolayı kanı pH değişikliklerinden korur ve böbrekler tarafından kontrol edilir. Arteriyle kanın pH"ı 7.35- 7.45" tir. Periferik oksijen saturasyonu (SpO₂): Puls oksimetre ile izlenir. SpO₂, hemoglobinin oksijen ile doyma yüzdesidir ve normal değeri % 95- 100' dür. Endtidal karbonsioksit (EtCO₂): Ekspiryum sırasında dışarıya verilen havadaki karbondioksitin parsiyel basıncıdır. Solunumla ilgili problemlerde, yeterli ventilasyon olup olmadığına karar vermek için End- tidal CO₂ (ETCO₂) ölçümü yapılması gerekir. Akciğerlere giren ve çıkan hava hareketini gösterir, alveoller CO₂'i yansıttığı kabul edilir ve ventilasyonun yeterliliğini işaret eder. Normal değerleri 35- 45 mmHg'dir.	
İşin Yapılma Süreçleri	
✓ Eller yıkanır, eldiven giyilir. ✓ Hazırlanan malzemeler alınarak hasta veya yaralının bulunduğu yere getirilir. ✓ Hastaya ve yakınlarına tedavinin; nedeni, süresi ve etkisi hakkında bilgi verilir. ✓ İşlem için hastadan izin alınır. ✓ Regülatör ile oksijen tüpü ya da merkezi sistem bağlantısı yapılır ve kontrol edilir.	

✓ Hastaya, fowler ya da semi fowler pozisyonu verilir. ✓ Basit yüz maskesi; tepe burun köküne, taban alt dudakla çene arasındaki boşluğa oturtularak ağız ve burnu içine alacak şekilde yerleştirilir ve elastik bantlar başa geçirilerek sabitlenir. ✓ Oksijen tüpünün vanası açılır, oksijen akım hızı ayarlanır. ✓ Hastaya, rahat bir pozisyon verilir. ✓ Hastanın tedaviye cevabı gözlenir. ✓ Hastaya; işlem sonucu, tedavinin süresi ve durdurulması gereken durumlar hakkında bilgi verilir. ✓ Eldiven çıkarılır, eller yıkanır. ✓ Malzemeler temizlenerek kaldırılır. ✓ Tıbbi atıklar uygun şekilde yok edilir. ✓ Oksijenin verilmiş hızı, tedavi süresi, uygulanan yöntem ve gözlemler kaydedilir.	
İş Gerçekleştirirken Kullanılan Yöntem, Teknikler ve Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	
✓ Maske, uygun şekilde yerleştirilmelidir; aksi takdirde oksijen konsantrasyonu düşer. ✓ Basit yüz maskesi ile uzun süre O2 verilmesi, solunum mukozalarını tahriş eder. Bu durumu önlemek için humidifere nemlendirici eklenmesi gerekir. ✓ Hastanın kulak arkası tahriş yönünden gözlenir; bu bölgelerin temizliği yapıp yumuşatıcı losyon sürülür. ✓ Gözle görülür kirlenme olduğunda, hemen değiştirilmelidir.	
İş Görenin Kullandığı Araç ve Gereçler	
✓ Eldiven ✓ Oksijen ✓ Basit yüz maskesi	
İşin Riskleri	
Hastada Oluşabilecek Riskler	Çalışanda Oluşabilecek Riskler
Yok	Yok